

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40519
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en l'especialitat de geografia i història
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	27 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa espec. geografia i història	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
JARDON GINER, PAULA	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
SAIZ SERRANO, JORGE	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

Com a disciplina acadèmica, la matèria Innovació docent i iniciació a la investigació educativa de l'especialitat de geografia i història s'incardina en el mòdul específic del currículum del Màster Universitari en Professor/a de Educació Secundària, juntament amb les matèries Aprenentatge i ensenyament de les matèries de l'especialitat de geografia i història, Complementes per a la Formació Disciplinària de l'especialitat de geografia i història, i Practicum de l'especialitat (incloent treball fi de Màster).

En aquesta assignatura s'abordaran aspectes bàsics relacionats amb la innovació docent en l'àmbit de la Geografia, la Història i la Història de l'Art, presentant les premisses bàsiques per a un enfocament innovador d'aquestes matèries que tinga en compte les dificultats dels estudiants i les estratègies didàctiques més adequades per a facilitar l'aprenentatge. Així mateix, s'introduirà a l'alumnat en els principals mètodes i temes d'investigació educativa en l'àrea de Didàctica de les Ciències Socials, connectant igualment els avanços en la investigació amb els de la innovació educativa

NOTA: *Per a una major concreció dels aspectes indicats en la Guia Docent haurà d'atendre's als Programes Docents facilitats en cada grup pels docents responsables.*

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

- Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atés el nivell i formació prèvia de els/as estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb uns altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1.

2.

3.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	48,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En funció dels objectius d'aprenentatge, dels continguts i de les competències s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de l'assignatura. Així mateix, serà fonamental el treball autònom individual i cooperatiu orientat mitjançant tutories i la realització de proves escrites individuals que permetran valorar l'adquisició i capacitat d'aplicació dels coneixements teoricopràctics treballats.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà de tindre en compte els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. La qualificació de l'alumnat es concretarà de la següent manera:

- 1) Es realitzarà una **prova escrita individual** escrita amb un enfocament teoricopràctic en el qual prevaldrà la reflexió, l'argumentació, la capacitat analítica i l'aplicació a casos concrets dels coneixements teòrics de l'assignatura. Aquesta part suposarà un **40%** de la nota final de l'assignatura.
- 2) Es duran a terme de manera periòdica al llarg del curs diverses **activitats teoricopràctiques** (proposades didàctiques, assajos, informes, diari d'aula, pràctiques, controls de lectura o visionat, anàlisi de llibres de text, etc.). Podran ser realitzades a l'aula, en tutories o a casa, havent de ser entregades dins del termini estipulat. Algunes per la seua naturalesa es consideraran tasques d'avaluació contínua no recuperables. En les diferents activitats es valorarà tant el producte final com el seguiment periòdic de la participació/implicació i el progrés individual. Aquesta part suposarà un **60%** de la nota i podrà incloure tant activitats individuals com activitats grupals (si bé aquestes últimes no superaran en cap cas el 40% del total de la nota final de l'assignatura).

Per a superar l'assignatura serà **necessari superar cadascun dels dos blocs** (prova escrita i activitats teoricopràctiques) en què es divideix l'avaluació.

Tota prova d'avaluació escrita haurà d'estar correctament escrita i presentada. A més, tot el material presentat haurà de ser original: el plagi, la utilització abusiva d'aplicacions d'Intel·ligència Artificial o la descàrrega d'internet podrà implicar un suspens en l'activitat corresponent i la possibilitat d'obertura d'un expedient disciplinari d'acord amb la normativa de la UV.

Aquells estudiants que per **faltes d'assistència no justificades** perden el seu dret a l'avaluació contínua podran realitzar les activitats recuperables mitjançant una prova final escrita a realitzar en la data oficial de la primera convocatòria amb un valor màxim de 7.

Així mateix, tot l'estudiantat té dret a poder superar en **segona convocatòria** l'assignatura mitjançant la realització d'un examen en el qual se li avalue de totes les activitats d'avaluació contínua recuperables, i a mantindre la nota d'aquelles no recuperables, establint-se el caràcter recuperable/no recuperable de les diferents activitats en els Programes Docents facilitats en cada grup pels docents responsables.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BENEJAM, Pilar y PAGES, Joan (1997); Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria. ICE - Horsori. Barcelona.
- FRIERA SUÁREZ, F. (1995); Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia. Barcelona. Graó.
- Carbonell, J. (2015). Pedagogías del siglo XXI. Alternativas para la innovación educativa, Barcelona: Octaedro.
- Latorre, A. (2007), El profesor investigador, en Latorre, A. La investigación acción. Conocer y cambiar la práctica educativa. Barcelona, Graó: 7-21.
- Tejada, J. (2000), "El docente innovador", en Torre, S. de la, Barrios, O (coord.), Estrategias didácticas innovadoras. Recursos para la formación y el cambio, Barcelona, Octaedro: 47-61.
- Gómez, C., (2018). Metodología y recursos para la enseñanza de la Geografía, Historia e Historia del arte en educación Secundaria, Murcia, Editum
- Gómez, C., Ortuño, J, Miralles, J. (2018), Enseñar ciencias sociales con métodos activos de aprendizaje. Reflexiones y propuestas a través de la indagación, Barcelona, Octaedro.
- Miralles, P., Gómez, C. (coord.), La educación histórica ante el reto de las competencias. Métodos, recursos y enfoques de enseñanza, Barcelona, Octaedro.

Complementàries

- Sáiz, J., López Facal, R. (2015). Competencias y narrativas históricas. El pensamiento histórico de estudiantes y futuros profesores. Revista de Estudios Sociales, 52, pp. 87-101.

- Sáiz, J., López Facal, R. (2016). Narrativas nacionales históricas de estudiantes y profesorado en formación. *Revista de Educación*, 374, pp. 118-141.
- Sáiz, J. (2017). Pervivencias escolares de narrativa nacional española: Reconquista, Reyes Católicos e Imperio en libros de texto de historia y en relatos de estudiantes, *Historia y memoria de la Educación*, 6, pp. 165-201.
- Sáiz, J., Parra, David (2017). Formación del profesorado de historia y ficción televisiva: el aprovechamiento didáctico de las series históricas en educación secundaria», REIFOP. *Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado*, 20(2), pp. 95-109
- - Jardón, P. (2019) El sentido de la enseñanza de la Geografía e Historia. 30 años del proyecto Gea-Clío, Aracné. *Revista electrónica de recursos en internet sobre Geografía y Ciencias Sociales*, 235.
 - Mira, A., Sáiz, J. (2020) El docente investigador en las aulas de enseñanza básica. El modelo Gea-Clío, Iber. *Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*, 100: 47-52.
 - Souto, X.M., García, D. (2019). Conocer las rutinas para innovar en la Geografía escolar, *Revista de Geografía Norte Grande*, 74:207-228.
 - Quinquers. D. (2004), Estrategias metodológicas para enseñar y aprender Ciencias Sociales: interacción, coordinación y participación, Iber. *Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*, 40: 7-22
 - Barton, K. (2010), Investigación sobre las ideas de los estudiantes acerca de la Historia: Enseñanza de las Ciencias Sociales, 9: 97-114.
 - García Pérez, F. (2010), La investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales y la construcción del conocimiento profesional de los docentes, Ávila, R., Rivero, Mª P., Domínguez, P.L. (coords.), *Metodología de investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales*, Zaragoza, CSIC: 399-416.
- - Merchán, F.J. (2010), La práctica de la enseñanza de las Ciencias Sociales como objeto de la investigación didáctica: importancia y dificultades metodológicas. Bases para una teoría de la acción en el aula, Ávila, R. M^a, Rivero, Mª P., Domínguez, P.L. (coords.), *Metodología de investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales*, Zaragoza, CSIC: 105-113.
 - Miralles, P., Molina, P., Ortuño, J. (2011), La investigación en didáctica de las Ciencias Sociales, *Educatio Siglo XXI*, 29, 1: 149-174
 - Banderas, N. (2020). Educar para una ciudadanía crítica: una investigación a partir de los usos y finalidades de la historia escolar, *Panta Rei: revista digital de Historia y Didáctica de la Historia*, 205-237.